

Колективен изследователски проект на тема: "Процеси при формирането на общественото мнение: теории, фактори, компютърни модели" (2019-2022)

Предходни проучвания на ЦЕСИ показаха, че общественото мнение е сложен социалнопсихологически феномен, който трябва да се изучава, анализира и осмисля. Водени от желанието за задълбочаване на познанието за общественото мнение като социален конструкт, през ноември 2019 г. ЦЕСИ стартира проект, който има за цел да изследва процесите на възникването и формирането на общественото мнение. Проектът е от типа "метаизследвания", при които се търси знание за самото знание и изследователските процеси. Специален фокус са факторите, които детерминират общественото мнение. Проектът търси отговори на въпросите за това как възниква общественото мнение, как се формира, какво представлява, как се преживява и възприема от хората, кои фактори оказват най-силно влияние върху формирането му. В рамките на изследването се съчетава теоретична работа, задълбочено осмисляне на съществуващите концептуални схващания за общественото мнение, и експериментална работа, изразяваща се в извършване на експериментални, непредставителни повтарящи се (панелни) онлайн анкети.

За да бъдат уловени спецификите във възникването и формирането на общественото мнение, проектът конкретизира своите търсения, като изследва формирането на 1) електоралните нагласи и 2) нагласите към науката. Изборът на тези два типа нагласи е внимателно направен. От една страна, електоралните нагласи традиционно се смятат за едно от основните проявления на общественото мнение. Редица изследвания сочат, че изследванията на електоралните нагласи имат изключително силно влияние върху формирането на електоралното поведение. Целта е да се надникне по-дълбоко в процесите на възникване и формиране на тези нагласи, като чрез моделиране достигнем до по-съвършени изследователски технологии, които да бъдат от полза на обществото. Темата за науката е друга проблематика, за която е установено, че е една от темите, по които българското общество има относително стабилно обществено мнение. Така, чрез избора на електоралните изследвания и нагласите към науката се

визират два типа обществено мнение. Първото е силно динамично, подлежащо на резки промени, освен това е обект на масирани интервенции. Второто е друг тип мнение - то е стабилно по основните си характеристики и до голяма степен е инертно, по-трудно подвижно, включително и поради това, че върху неговото съдържание се въздейства много по-рядко. Целта е да се изведат различията във формирането на двата типа обществено мнение и да се открият възможности за оптимизиране на инструментите, чрез които се изучават този тип нагласи.